

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І  
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра соціальної роботи та реабілітації

**“ЗАТВЕРДЖУЮ”**

Декан факультету (директор ННІ)

Савіцька І.М.

“ \_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

**“СХВАЛЕНО”**

на засіданні кафедри соціальної роботи  
та реабілітації

Протокол № 3 від “26” березня 2025 р.

Завідувач кафедри

Сопівник І.В.

**”РОЗГЛЯНУТО ”**

Гарант ОП Інна ОСАДЧЕНКО

Гарант ОП

Інна ОСАДЧЕНКО

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**Теорія і практика соціальної роботи**

спеціальність І 10 Соціальна робота та консультування

освітня програма Соціальна робота та консультування

Факультет (ННІ) педагогічно-гуманітарний

Розробники: доцент, кандидат педагогічних наук, доцент Міхеева Оксана Юріївна  
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2025 р.

## 1. Опис навчальної дисципліни

### Теорія і практика соціальної роботи

(назва)

| Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь     |                                         |                       |
|---------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|-----------------------|
| Освітній ступінь                                                    | Бакалавр                                |                       |
| Спеціальність                                                       | I 10 Соціальна робота та консультування |                       |
| Освітня програма                                                    | Соціальна робота та консультування      |                       |
| Характеристика навчальної дисципліни                                |                                         |                       |
| Вид                                                                 | Обов'язкова                             |                       |
| Загальна кількість годин                                            | 180                                     |                       |
| Кількість кредитів ECTS                                             | 6                                       |                       |
| Кількість змістових модулів                                         | 5                                       |                       |
| Курсовий проект (робота) (за наявності)                             |                                         |                       |
| Форма контролю                                                      | Екзамен                                 |                       |
| Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання |                                         |                       |
|                                                                     | денна форма навчання                    | заочна форма навчання |
| Курс (рік підготовки)                                               | 1                                       | 1                     |
| Семестр                                                             | 2                                       | 2                     |
| Лекційні заняття                                                    | 45 год.                                 | 8 год.                |
| Практичні, семінарські заняття                                      | 45 год.                                 | 8 год.                |
| Лабораторні заняття                                                 | - год.                                  | - год.                |
| Самостійна робота                                                   | 90 год.                                 | 104 год.              |
| Індивідуальні завдання                                              | - год.                                  | - год.                |
| Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання       | 6 год.                                  |                       |

## 2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Теорія і практика соціальної роботи» є ознайомлення здобувачів освіти з основами соціальної роботи як науки, навчальної дисципліни і професійної діяльності та обґрунтувати зміст провідних напрямів професійної соціальної діяльності з представниками різних соціальних груп.

Завдання оволодіння уміннями застосовувати базові теорії соціальної роботи у практичній діяльності; планувати та працювати з різними соціальними агенціями; диференціювати зміст діяльності відповідно до різних об'єктів, суб'єктів та напрямів соціальної роботи; добирати адекватні методи соціальної роботи відповідно до різних груп отримувачів послуг.

### **Набуття компетентностей:**

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі

навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

**ЗК 4.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

**ЗК 6.** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

**ФК 1.** Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного);

**ФК 6.** Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.

**ФК 16.** Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.

**ФК 20.** Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.

**Програмні результати навчання (ПРН):**

**ПРН 3.** Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

**ПРН 11.** Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

**ПРН 15.** Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.

**ПРН 19.** Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.

**ПРН 20.** Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання, в тому числі на етапі раннього втручання.

### 3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми навчання;
- скороченого терміну денної (заочної) форми навчання.

| Назви змістових модулів і тем                           | Кількість годин |         |              |   |     |     |      |              |              |    |     |      |      |
|---------------------------------------------------------|-----------------|---------|--------------|---|-----|-----|------|--------------|--------------|----|-----|------|------|
|                                                         | денна форма     |         |              |   |     |     |      | Заочна форма |              |    |     |      |      |
|                                                         | тижні           | усьог о | у тому числі |   |     |     |      | усьог о      | у тому числі |    |     |      |      |
|                                                         |                 |         | л            | п | лаб | інд | с.р. |              | л            | п  | лаб | ін д | с.р. |
| 1                                                       | 2               | 3       | 4            | 5 | 6   | 7   | 8    | 9            | 10           | 11 | 12  | 13   | 14   |
| Змістовий модуль 1. Теоретичні основи соціальної роботи |                 |         |              |   |     |     |      |              |              |    |     |      |      |
| Тема 1. Предмет та завдання                             |                 | 8       | 2            | 2 |     |     | 4    | 8            | 1            |    |     |      | 7    |

|                                                                                                 |  |           |           |           |  |  |           |           |          |          |  |  |           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|--|-----------|-----------|-----------|--|--|-----------|-----------|----------|----------|--|--|-----------|
| соціальної роботи                                                                               |  |           |           |           |  |  |           |           |          |          |  |  |           |
| Тема 2. Історична ретроспектива становлення та розвитку соціальної роботи                       |  | 10        | 4         | 2         |  |  | 4         | 7         |          |          |  |  | 7         |
| Тема 3. Парадигми та теорії соціальної роботи                                                   |  | 9         | 3         | 2         |  |  | 4         | 8         |          | 1        |  |  | 7         |
| Тема 4. Основні поняття соціальної роботи                                                       |  | 10        | 4         | 2         |  |  | 4         | 9         | 1        | 1        |  |  | 7         |
| Тема 5. Зміст, структура та методи соціальної роботи                                            |  | 10        | 4         | 2         |  |  | 4         | 7         |          |          |  |  | 7         |
| Тема 6. Характеристика волонтерства в соціальній роботі                                         |  | 6         |           | 2         |  |  | 4         | 7         |          |          |  |  | 7         |
| Разом за змістовим модулем 1                                                                    |  | <b>53</b> | <b>17</b> | <b>12</b> |  |  | <b>24</b> | <b>46</b> | <b>2</b> | <b>2</b> |  |  | <b>42</b> |
| Змістовий модуль 2. Соціальна робота з сім'ями                                                  |  |           |           |           |  |  |           |           |          |          |  |  |           |
| Тема 1. Сім'я як провідний фактор соціалізації особистості                                      |  | 8         | 2         | 2         |  |  | 4         | 9         | 1        | 1        |  |  | 7         |
| Тема 2. Зміст та форми соціальної роботи з різними типами сімей                                 |  | 10        | 4         | 2         |  |  | 4         | 9         | 1        | 1        |  |  | 7         |
| Тема 3. Соціально-правова підтримка сімей з дітьми, що мають статус внутрішньо переміщених осіб |  | 6         |           | 2         |  |  | 4         | 7         |          |          |  |  | 7         |
| Тема 4. Соціальна робота з                                                                      |  | 6         |           | 2         |  |  | 4         | 7         |          |          |  |  | 7         |

|                                                                                            |  |           |          |           |  |  |           |           |          |          |  |  |           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|--|-----------|----------|-----------|--|--|-----------|-----------|----------|----------|--|--|-----------|
| учасниками бойових дій та їх сім'ями                                                       |  |           |          |           |  |  |           |           |          |          |  |  |           |
| Тема 5. Соціальна робота з сім'ями військовослужбовців                                     |  | 6         |          | 2         |  |  | 4         | 7         |          |          |  |  | 7         |
| Разом за змістовим модулем 2                                                               |  | <b>36</b> | <b>6</b> | <b>10</b> |  |  | <b>20</b> | <b>39</b> | <b>2</b> | <b>2</b> |  |  | <b>35</b> |
| Змістовий модуль 3. Соціальна робота з різними категоріями дітей та молоді                 |  |           |          |           |  |  |           |           |          |          |  |  |           |
| Тема 1. Соціально-психологічний портрет особи з інвалідністю                               |  | 10        | 4        | 2         |  |  | 4         | 8         | 1        | 1        |  |  | 6         |
| Тема 2. Інтеграція в соціум осіб з інвалідністю                                            |  | 6         |          | 2         |  |  | 4         | 8         | 1        | 1        |  |  | 6         |
| Тема 3. Соціальна реабілітація дітей з інвалідністю                                        |  | 6         |          | 2         |  |  | 4         | 6         |          |          |  |  | 6         |
| Тема 4. Діти, які опинились в складних життєвих обставинах                                 |  | 6         |          | 2         |  |  | 4         | 6         |          |          |  |  | 6         |
| Тема 5. Соціальна робота з дітьми-сиротами та дітьми, позбавлених батьківського піклування |  | 7         | 2        | 2         |  |  | 3         | 6         |          |          |  |  | 6         |
| Тема 6. Соціальна робота з дітьми, що зазнали насильства                                   |  | 5         |          | 2         |  |  | 3         | 6         |          |          |  |  | 6         |
| Разом за змістовим модулем 3                                                               |  | <b>40</b> | <b>6</b> | <b>12</b> |  |  | <b>22</b> | <b>40</b> | <b>2</b> | <b>2</b> |  |  | <b>36</b> |
| Змістовий модуль 4. Девіації як соціальна проблема                                         |  |           |          |           |  |  |           |           |          |          |  |  |           |
| Тема 1. Сутність та характеристика                                                         |  | 6         | 2        | 1         |  |  | 3         | 7         | 1        |          |  |  | 6         |

|                                                                                                                |  |           |          |          |  |  |           |           |          |          |  |  |           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|-----------|----------|----------|--|--|-----------|-----------|----------|----------|--|--|-----------|
| девіантної поведінки, теорії девіації                                                                          |  |           |          |          |  |  |           |           |          |          |  |  |           |
| Тема 2. Причини та види девіантної поведінки дітей та молоді                                                   |  | 6         | 2        | 1        |  |  | 3         | 7         |          | 1        |  |  | 6         |
| Тема 3. Соціальна робота з неповнолітнім, які перебувають у конфлікті з законом                                |  | 7         | 2        | 2        |  |  | 3         | 6         |          |          |  |  | 6         |
| Тема 4. Соціальна робота з неповнолітніми в установах пенітенціарної системи                                   |  | 7         | 2        | 2        |  |  | 3         | 6         |          |          |  |  | 6         |
| Разом за змістовим модулем 4                                                                                   |  | <b>26</b> | <b>8</b> | <b>6</b> |  |  | <b>12</b> | <b>26</b> | <b>1</b> | <b>1</b> |  |  | <b>24</b> |
| Змістовий модуль 5. Соціальна робота з дітьми та молоддю в територіальній громаді                              |  |           |          |          |  |  |           |           |          |          |  |  |           |
| Тема 1. Характеристика територіальної громади як місця життєдіяльності та соціалізації особистості             |  | 6         | 2        | 1        |  |  | 3         | 7         | 1        |          |  |  | 6         |
| Тема 2. Організація соціальної роботи в закладах середньої освіти та соціальних службах територіальної громади |  | 9         | 4        | 2        |  |  | 3         | 8         |          | 1        |  |  | 7         |
| Тема 3. Заклади соціального обслуговування дітей та молоді                                                     |  | 6         | 2        | 1        |  |  | 3         | 7         |          |          |  |  | 7         |
| Тема 4. Соціальна діяльність неурядових організацій                                                            |  | 4         |          | 1        |  |  | 3         | 7         |          |          |  |  | 7         |

|                                                                                 |     |    |    |   |  |    |     |   |   |   |  |     |
|---------------------------------------------------------------------------------|-----|----|----|---|--|----|-----|---|---|---|--|-----|
| Разом за змістовим модулем 5                                                    | 25  | 8  | 5  |   |  | 12 | 29  | 1 | 1 |   |  | 27  |
| Усього годин                                                                    | 180 | 45 | 45 |   |  | 90 |     |   |   |   |  |     |
| Курсовий проект (робота) з _____<br>_____ (якщо є в робочому навчальному плані) |     | -  | -  | - |  | -  |     | - | - | - |  | -   |
| Усього годин                                                                    | 180 | 45 | 45 |   |  | 90 | 180 | 8 | 8 |   |  | 164 |

#### 4. Теми семінарських занять

| № з/п | Назва теми                               | Кількість годин |
|-------|------------------------------------------|-----------------|
| 1     | Не передбачено робочим навчальним планом |                 |

#### 5. Теми практичних занять

| № з/п | Назва теми                                                                                 | Кількість годин |
|-------|--------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| 1     | Соціальна робота як галузь інтегративних знань                                             | 2               |
| 2     | Історична ретроспектива становлення та розвитку соціальної роботи: теорія та практика      | 2               |
| 3     | Парадигми та теорії соціальної роботи                                                      | 2               |
| 4     | Основні поняття соціальної роботи                                                          | 2               |
| 5     | Зміст, структура, принципи та методи соціальної роботи                                     | 2               |
| 6     | Характеристика волонтерства в соціальній роботі                                            | 2               |
| 7     | Сім'я як провідний фактор соціалізації особистості                                         | 2               |
| 8     | Зміст та форми соціальної роботи з різними типами сімей                                    | 2               |
| 9     | Соціально-правова підтримка сімей з дітьми, що мають статус внутрішньо переміщених осіб    | 2               |
| 10    | Соціальна робота з учасниками ОС (АТО) та їх сім'ями                                       | 2               |
| 11    | Соціальна робота з сім'ями військовослужбовців                                             | 2               |
| 12    | Соціально-психологічний портрет особистості з інвалідністю                                 | 2               |
| 13    | Інтеграція в соціум дітей з інвалідністю                                                   | 2               |
| 14    | Соціальна реабілітація дітей з інвалідністю                                                | 2               |
| 15    | Діти, які опинились в складних життєвих обставинах                                         | 2               |
| 16    | Соціальна робота з дітьми-сиротами та дітьми, позбавлених батьківського піклування         | 2               |
| 17    | Соціальна робота з дітьми, що зазнали насильства                                           | 2               |
| 18    | Сутність та характеристика девіантної поведінки, теорії девіації                           | 1               |
| 19    | Причини та види девіантної поведінки дітей та молоді                                       | 1               |
| 20    | Соціальна робота з неповнолітніми, які перебувають у конфлікті з законом                   | 2               |
| 21    | Соціальна робота з неповнолітніми в установах пенітенціарної системи                       | 2               |
| 22    | Характеристика територіальної громади як місця життєдіяльності та соціалізації особистості | 1               |

|    |                                                                                                                  |   |
|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| 23 | Організація соціальної роботи в закладах загальної середньої освіти та соціальних службах територіальної громади | 2 |
| 24 | Заклади соціального обслуговування дітей та молоді                                                               | 1 |
| 25 | Соціальна діяльність неурядових організацій                                                                      | 1 |

## 6. Теми лабораторних занять

| № з/п | Назва теми                               | Кількість годин |
|-------|------------------------------------------|-----------------|
| 1     | Не передбачено робочим навчальним планом |                 |

## 7. Теми самостійної роботи

| № з/п | Назва теми                                                                                             | Кількість годин |
|-------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| 1     | Предмет та завдання соціальної роботи                                                                  | 4               |
| 2     | Історична ретроспектива становлення та розвитку соціальної роботи                                      | 4               |
| 3     | Парадигми та теорії соціальної роботи                                                                  | 4               |
| 4     | Основні поняття соціальної роботи                                                                      | 4               |
| 5     | Зміст, структура та методи соціальної роботи                                                           | 4               |
| 6     | Характеристика волонтерства в соціальній роботі                                                        | 4               |
| 7     | Сім'я як провідний фактор соціалізації особистості                                                     | 4               |
| 8     | Зміст та форми соціальної роботи з різними типами сімей                                                | 4               |
| 9     | Соціально-правова підтримка сімей з дітьми, що мають статус внутрішньо переміщених осіб                | 4               |
| 10    | Соціальна робота з учасниками ОС (АТО) та їх сім'ями                                                   | 4               |
| 11    | Соціальна робота з сім'ями військовослужбовців                                                         | 4               |
| 12    | Соціально-психологічний портрет особистості з інвалідністю                                             | 4               |
| 13    | Інтеграція в соціум дітей з інвалідністю                                                               | 4               |
| 14    | Соціальна реабілітація дітей з інвалідністю                                                            | 4               |
| 15    | Діти, які опинились в складних життєвих обставинах                                                     | 4               |
| 16    | Соціальна робота з дітьми-сиротами та дітьми, позбавлених батьківського піклування                     | 3               |
| 17    | Соціальна робота з дітьми, що зазнали насильства                                                       | 3               |
| 18    | Сутність та характеристика девіантної поведінки, теорії девіації                                       | 3               |
| 19    | Причини та види девіантної поведінки дітей та молоді                                                   | 3               |
| 20    | Соціальна робота з неповнолітніми, які перебувають у конфлікті з законом                               | 3               |
| 21    | Соціальна робота з неповнолітніми в установах пенітенціарної системи                                   | 3               |
| 22    | Сутність та характеристика девіантної поведінки, теорії девіації                                       | 3               |
| 23    | Характеристика територіальної громади як місця життєдіяльності та соціалізації особистості             | 3               |
| 24    | Організація соціальної роботи в закладах середньої освіти та соціальних службах територіальної громади | 3               |
| 25    | Заклади соціального обслуговування дітей та молоді                                                     | 3               |
| 26    | Соціальна діяльність неурядових організацій                                                            | 3               |

## 8. Зразки контрольних питань, тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

## **9. Методи навчання.**

Успіх навчання загалом залежить від внутрішньої активності студентів, від характеру їхньої діяльності, то саме характер діяльності, ступінь самостійності та творчості мають бути важливими критеріями у виборі методу.

Пояснювально-ілюстративний метод. Студенти здобувають знання, слухаючи розповідь, лекцію, з навчальної або методичної літератури, через екранний посібник у «готовому» вигляді. Сприймаючи й осмислюючи факти, оцінки, висновки, вони залишаються в межах репродуктивного (відтворювального) мислення. Такий метод якнайширше застосовують для передавання значного масиву інформації. Його можна використовувати для викладення й засвоєння фактів, підходів, оцінок, висновків.

Репродуктивний метод. Ідеться про застосування вивченого на основі зразка або правила. Діяльність тих, кого навчають, є алгоритмічною, тобто відповідає інструкціям, розпорядженням, правилам – в аналогічних до представленого зразка ситуаціях.

Метод проблемного викладення. Використовуючи будь-які джерела й засоби, педагог, перш ніж викладати матеріал, ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, а потім, розкриваючи систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання. Студенти стають ніби свідками і співучасниками наукового пошуку.

Частково-пошуковий, або евристичний метод. Його суть – в організації активного пошуку розв'язання висунутих педагогом (чи самостійно сформульованих) пізнавальних завдань або під керівництвом педагога, або на основі евристичних програм і вказівок. Процес мислення набуває продуктивного характеру, але його поетапно скеровує й контролює педагог або самі студенти на основі роботи над програмами (зокрема й комп'ютерними) та з навчальними посібниками. Такий метод, один з різновидів якого є евристична бесіда, перевірений спосіб активізації мислення, спонукання до пізнання.

Дослідницький метод. Після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого усних або письмових пояснень ті, кого навчають, самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження та виконують інші пошукові дії. Ініціатива, самостійність, творчий пошук виявляються в дослідницькій діяльності найповніше. Методи навчальної роботи безпосередньо переходять у методи, які імітують, а іноді й реалізують науковий пошук.

## **10. Форми контролю.**

Поточний контроль: присутність на лекційних заняттях, опитування (усні й письмові), доповіді, реферати, творчі роботи (презентації, командні проєкти, написання, есе), модульні контрольні роботи.

Підсумковий контроль: екзамен.

## **11. Розподіл балів, які отримують студенти.** Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про введення в дію від 03.03.2021 р. протокол № 7)

| Рейтинг студента,<br>бали | Оцінка національна<br>за результати складання |               |
|---------------------------|-----------------------------------------------|---------------|
|                           | екзаменів                                     | заліків       |
| 90-100                    | Відмінно                                      | Зараховано    |
| 74-89                     | Добре                                         |               |
| 60-73                     | Задовільно                                    |               |
| 0-59                      | Незадовільно                                  | Не зараховано |

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни  $R_{\text{дис}}$  (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи  $R_{\text{нр}}$  (до 70 балів):  $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$ .

## 12. Навчально-методичне забезпечення

Науково-методичне забезпечення навчального процесу передбачає: державні стандарти освіти, навчальні плани, навчальні програми з усіх нормативних і вибіркового навчальних дисциплін; програми навчальної, виробничої та інших видів практик; підручники та навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних та лабораторних занять; індивідуальні навчально-дослідні завдання; контрольні роботи; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів.

## 13. Рекомендовані джерела інформації

1. Актуальні питання соціальної роботи : навч. посіб. / О.М. Денисюк та ін. ; ред. кол.: О.В. Епель, Т.Л. Лях, І.В. Силантьєва. Ужгород : РІК-У, 2023. 420 с.
2. Купенко О. В. Соціальна робота: від теорії до практики : навчальний посібник / О. В. Купенко. – Суми : Сумський державний університет, 2020. – 192 с.
3. Лукашевич М. П. Соціальна робота: теорія і практика : навч. посіб. 2–е вид. К.: Каравела, 2014. 368 с.
4. Петрович Ж. В. Діти в складних життєвих обставинах: соціально-педагогічне забезпечення прав : монографія. Рівне: видавець О. Зень, 2010. 368 с.
5. Семигіна Т. Міжнародна соціальна робота: пріоритети та стандарти. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 175 с.
6. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
7. Соціальна робота: від теорії до практики: навчальний посібник. О.В. Купенко. Суми. Сумський державний університет, 2020. 194 с.
8. Сучасні теорії соціальної роботи: Антологія [упор. Т. Семигіна]. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 160 с.

## Додаткова література

1. Борисова Ю. В. Посібник до вивчення дисципліни «Теорія соціальної роботи». Д.: РВВ ДНУ, 2015. 24 с. - [http://repository.dnu.dp.ua:1100/upload/b184da8b87c3ebfa9d6e11401ab56dd3Metodichka\\_z\\_teoriyi\\_s.r\\_SR-12.PDF](http://repository.dnu.dp.ua:1100/upload/b184da8b87c3ebfa9d6e11401ab56dd3Metodichka_z_teoriyi_s.r_SR-12.PDF)
2. Лукашевич М.П., Мигович І.І. Теорія і методи соціальної роботи: Навчальний посібник. – 2-ге видання. К.: МАУП, 2003. 168 с. - [http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/sc\\_30.pdf](http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/sc_30.pdf)
3. Лукашевич М.П., Семигіна Т.В. Соціальна робота (теорія і практика): Навчальний посібник. К.: ІПК ДСЗУ, 2007. 341 с. - <http://ipk.edu.ua/journal/El-librari/Posibnik/Lukashevitch%20Semiga%20Soz-Pobota%202007.pdf>
4. Тюття Л.Т., Іванов Л.Б. Соціальна робота: теорія і практика: Навч. посібник. – 2-ге видання. К.: Знання, 2008. 574 с. - <http://www.soc.univ.kiev.ua/uk/library/socialna-robota-teoriya-i-praktika-navch-posib-2-ge-vid-pererob-i-dop>
5. Фірсов М.В. Теорія соціальної роботи: Навчальний посібник. К., 2014. [https://stud.com.ua/38424/sotsiologiya/marksizm\\_dzherele\\_interaktsionizmu\\_oryentovanogo\\_povsyakdennu\\_realnist](https://stud.com.ua/38424/sotsiologiya/marksizm_dzherele_interaktsionizmu_oryentovanogo_povsyakdennu_realnist)

